

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

ЕКОНОМІКА ПРАЦІ І СОЦІАЛЬНО-ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво»

напряму 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит»

(шифр дисципліни за ОПП- 2.15)

Стандарт чинний з дати затвердження

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства
імені О.М. Бекетова

КАФЕДРА: Економіки підприємств міського господарства

РОЗРОБНИКИ к. е. н., доц., доц. кафедри Соловйова О.Є. *CS*

к. е. н., доц., проф. кафедри економіки підприємств, бізнес-адміністрування та
регіонального розвитку Соловйов О.В. *[Signature]*

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ *[Signature]* (Ачкасов А.Є.)

“ 29 ” серпня 2014 р., протокол № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою Економіки підприємств міського господарства

Протокол від “ 29 ” серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри *[Signature]* (Ачкасов А.Є.)

Схвалено **випусковою** кафедрою Фінансово-економічної безпеки, обліку та аудиту
Протокол від “29” серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри *[Signature]* (Момот Т. В.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена
Наказом по ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ *[Signature]* (Усєвська О.І.) “ 12 ” 11 2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження науково-методичною радою
центру післядипломної освіти та заочного навчання

Голова Ради *[Signature]* (Ачкасов А.Є.) « 30 » серпня 2014 р., протокол № 1

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом
без письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова , 2014 рік
© О.Є. Соловйова, О.В. Соловйов, 2014 рік

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни « Економіка праці і соціально-трудова відносини » складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит»

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціально-трудова відносини на мікро - і макрорівні та закономірності їх розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Історія економіки та економічної думки	Організація виробництва
Макроекономіка	Планування і контроль на підприємстві
Мікроекономіка	
Економіка підприємства	
Політична економія	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Економіка праці

ЗМ 2. Соціально-трудова відносини

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» є формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку й регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Економіка праці і соціально-трудова відносини» є:

- висвітлення теоретико-методологічних і соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудова відносин;
- формування у студентів практичних навичок і вмінь щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудова сфері.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- нормативно - правову базу для забезпечення процесів у соціально- трудовій сфері;
- стандарти, методи і процедури наукового аналізу соціально-трудова процесів на всіх рівнях управління трудовими ресурсами;
- методи й способи проектування норм праці, систем оплати праці в конкретних умовах виробництва, складу виробничих бригад з урахуванням форм організації праці та вимог до стандартів безпеки праці на виробництві;
- методи оцінки конкурентоспроможності підприємства на ринку праці;

- види й форми зайнятості населення та державну політику в галузі зайнятості населення;
- міжнародні стандарти щодо організації праці.

вміти :

- проводити класифікацію елементів робочого часу і часу використання машин з метою нормування праці;
- обчислювати заробітну плату робітників за різноманітними формами та системами оплати праці; застосовувати та вдосконалювати форми і системи оплати праці на підприємстві;
- розробляти технічно обґрунтовані норми праці та часу використання машин;
- вимірювати продуктивність праці на робочому місці, структурних підрозділах та на підприємстві в цілому;
- розподіляти загальнобригадну заробітну плату серед її членів;
- розробляти колективні договори на підприємстві;
- проводити оцінку рівня безробіття та обґрунтовувати заходи до її зниження;
- проводити порівняльний аналіз стану соціально - трудових відносин на підприємстві в порівнянні з вимогами діючого Кодексу про працю в Україні та міжнародних стандартів щодо організації праці.

мати компетентності: здійснювати роботу з удосконалення організації праці, форм і систем заробітної плати, матеріального і морального стимулювання;

- розробляти проекти перспективних і річних планів з праці та заробітної плати підприємства та його підрозділів, планів підвищення продуктивності праці та вдосконалення її організації;
- розраховувати фонди заробітної плати і чисельність працюючих з урахуванням необхідності найбільш раціонального використання трудових ресурсів, забезпечувати правильне співвідношення працівників за категоріями персоналу та кваліфікаційним категоріям, брати участь у визначенні потреби в робочих і службовцях, плануванні підготовки кваліфікованих кадрів, доводити планові показники до підрозділів підприємства;
- вивчати ефективність застосування діючих форм і систем заробітної плати, матеріального і морального заохочення, готувати пропозиції щодо їх вдосконалення;
- розробляти механізм розподілу додаткових доходів, одержуваних в результаті зростання продуктивності праці, підвищення якості продукції, скорочення витрат виробництва, а також здавання приміщень та майна в оренду, від розміщення коштів у цінні папери;
- розробляти положення про преміювання робітників і службовців, умови матеріального стимулювання багатостатного обслуговування, суміщення професій і посад, збільшення зон обслуговування та обсягу виконуваних робіт з метою поліпшення використання устаткування та скорочення трудовитрат;
- складати штатні розклади згідно із затвердженою структурою управління, схемами посадових окладів, фондами заробітної плати і чинними нормативами, вносити до них зміни, зумовлені появою нових видів діяльності (посад), властивих ринковій економіці;

–здійснювати контроль за дотриманням штатної дисципліни, витрачанням фонду заробітної плати, за правильністю встановлення найменувань професій і посад, застосування тарифних ставок і розцінок, посадових окладів, доплат, надбавок і коефіцієнтів до заробітної плати, за тарифікацією робіт і встановленням відповідно до тарифно-кваліфікаційними довідників розрядів і категорій фахівцям, а також за дотриманням режимів праці та відпочинку, трудового законодавства;
–вести облік показників з праці і заробітної плати, аналізувати їх і складати встановлену звітність.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 144 години – 4.0 кредита ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (за ОПП, з урахуванням розбіжностей у термінології)

Змістовий модуль 1. Економіка праці

Об'єкт, предмет і завдання дисципліни. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства. Організація і нормування праці. Продуктивність і ефективність праці.

Політика доходів і оплата праці. Планування праці. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці.

Змістовий модуль 2. Соціально-трудові відносини

Соціально-трудові відносини як система. Соціальне партнерство. Ринок праці та його регулювання. Соціально-трудові відносини зайнятості. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин.

3. Рекомендована література

1. Буряк, П.Ю. Економіка праці та соціально-трудові відносини [Текст]: навч. посібник / П.Ю. Буряк, М.І. Григор'єва, В.А. Карпінський; К.: Центр навчальної літератури, 2004.– 440 с.

2. Грішнова, О.А. Економіка праці та соціально-трудові відносини [Текст]: підручник /О.А. Грішнова; К.: Знання, 2006.– 559 с.

3. Єсінова, Н.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини [Текст]: навч. посібник / Н.І. Єсінова; К.: Кондор, 2004.– 432 с.

4.Лукашевіч,В.М. Економіка праці та соціально-трудові відносини [Текст]: навч. посібник / В.М.Лукашевич; Львів: Новий світ–2000, 2006.–248 с.

5.Прасол, В.М. Економіка праці та соціально трудові відносини [Текст]: навч. посібник / В.М. Прасол; Х.: ХНАМГ, 2007.– 264 с.

6. Економіка праці та соціально трудові відносини [Текст]: навч. посібник /М.Д. Ведерніков, О.В. Хитра, О.А. Гарват, О.О. Чернушкіна та ін.; Львів: Новий світ–2000, 2012.–869 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання : екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання поточні та підсумкові тестові завдання, контрольні роботи, захист розрахунково-графічного завдання, питання і задачі до екзамену.

АНОТАЦІЯ

Програма вивчення навчальної дисципліни “ Економіка праці і соціально-трудові відносини ” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра 6.030504 «Економіка підприємства», 6.030509 «Облік і аудит». Метою викладання дисципліни є формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку й регулювання соціально-трудових відносин у суспільстві. Основними завданнями вивчення дисципліни є висвітлення теоретико-методологічних і соціально-економічних аспектів сучасних проблем економіки праці й соціально-трудових відносин; формування у студентів практичних навичок і вмій щодо управління працею та регулювання відносин у соціально-трудовій сфері.

ABSTRACT (ANNOTATION)

Program of study of educational discipline " Economy of labour and sociallabour relations " are made in accordance with the educationally-professional program of preparation of bachelor a 6.030504 "Economy of enterprise", 6.030509 "Account and audit". The aim of teaching of discipline is forming of theoretical and practical knowledge in relation to functioning, development and adjusting of sociallabour relations in society. The basic tasks of study of discipline are illuminations of теоретико-методологічних and socio-economic aspects of modern problems of economy of labour and sociallabour relations; forming for the students of practical skills and abilities in relation to a management and adjusting of relations labour in the field of sociallabour.

АННОТАЦИЯ

Программа изучения учебной дисциплины " Экономика труда и социально – трудовые отношения " составлена в соответствии с образовательно – профессиональной программой подготовки бакалавра 6.030504 "Экономика предприятия", 6.030509 "Учет и аудит". Целью преподавания дисциплины является формирование теоретических и практических знаний относительно функционирования, развития и регулирования социально–трудовых отношений в обществе. Основными заданиями изучения дисциплины являются освещения теоретико-методологических и социально–экономических аспектов современных проблем экономики труда и социально–трудовых отношений; формирование у студентов практических навыков и умений относительно управления трудом и регулирования отношений в социально–трудовой сфере.